

IQLIM O'ZGARISHI HAQIQIY TAHDIDMI?!

Qilichova Madina A'zam qizi

*Qashqadaryo viloyati Shahrisabz tumani 11-maktab
o'quvchisi*

Sir emaski, global muammolardan biri iqlimda yuz beradigan o'zgarishlar: issiq to'liqlar, kuchli shamollar, qurg'oqchilik, suv toshqinlari va yong'inlarning tez-tez sodir bo'lishi kuzatilmoqda. Ayniqsa, joriy yilda bu jarayon juda ham ko'paydi va bugungi kunning global muammolardan biriga aylandi. Jumladan, gazlar, iqlimga zarar yetkazuvchi moddalar, oltingugurt dioksidi kabi havoni ifloslantiruvchi moddalarning har xil turlari tufayli havo ifloslanmoqda. Bu esa odamlarning kasalliklarga chalinishi ayniqsa, ularda allergiya paydo bo'lishi va hatto o'limga olib kelishiga sabab bo'ladi. Bundan tashqari, iqlim o'zgarishi ozon qatlamining yemirilishiga olib keladi va yer sharining litosfera, gidrosfera qatlamlariga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Haqiqatan, nafas olish yo'llari, teri zararlanishi kabi havo kasalliklari bilan bog'liq bo'lib bu holat bir qator kasalliklar uchun muhim xavf omilidir. Mavjud muammo borasida olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, dunyo miqyosida olib qaralganda havo ifloslanishi darajasi jihatidan Toshkent shahri 1-o'rinda turadi. Buning asosiy sabablaridan biri, Toshkentda juda ham ko'p tirbandlik, samolyot qatnovi, oxirgi 2024 -yil fevral oylarida ob-havo sharoiti, qor yog'ish paytida ko'chalarda tuproqli aralashmalar sepilganligi natijasida havo ifloslanishi ortgan, bu esa insoniyat hayotiga eng katta tahdiddir. Shu jumladan, isish va sovush kabi anomal hodisalarning o'zgarishi qishloq xo'jaligi mahsulotlari va mevalarning nobud bo'lishiga olib kelmoqda. Statistik ma'lumotlarga qaraganda, Arktikada dengiz muzlari misli ko'rilmagan darjada har o'n yilda 12 % dan ko'proq eriyotgani barchani xavotirga solmoqda. Bu, asosan, Arktikada haroratning isishi, dengiz oqimlarining yo'nalishini butunlay o'zgartirib yuborishi mumkin. Shuningdek, bunday vaziyat butun dunyo bo'ylab ekstremel ob-havo sharoitini yuzaga keltiradi. Masalan, Suv toshqinlarini olsak, bu iqtisodiy, siyosiy, va ijtimoiy jihatdan ham katta muammolarni keltirib chiqaradi va insoniyatga ham zarar keltiradi shu jumladan Qozog'istonda suv toshqinlari tufayli 75mingdan ortiq aholi evakuatsiya qilindi. Bundan tashqari, insonlar suvga tashlaydigan chiqindilari katta qismi okeanlarga to'planadi. Yillar davomida suzib yuradigan ko'plab axlat tabiatni zararlaydi. Nafaqat tabiatlar balki yanada tunets yoki boshqa turdagi baliqlargacha yetib boradi. Plastmassa chiqindi tarkibida karsinogenlar, yani saraton kasalligini qo'zg'atuvchi moddalar bor. Bular baliq organizmiga singib zararlanishiga olib keladi. Shu oqibatida, havzalar, plyajlar

ifloslanish kuzatiladi. Okeandagi chiqindilar katta qismi parchalangani yoki cho‘kib ketgani tufayli ko‘zga ko‘rinmaydi. Yanada yomon bo‘lib ketmasligi uchun hozirdan bularning oldini olish, ko‘plab daraxtzorlar, yashilliklarni ko‘paytirish, ekologik tejamkor transport turlaridan foydalanish maqsadga muvofiq bo‘ladi. Shu bilan birga, zavod, fabrikalar aholi yashaydigan hududdan chetda bo‘lishi lozim. Kimyoviy chiqindilar ko‘p chiqmasligi uchun, kimyoviy zaharli moddalarni ishlab chiqarishdan kamroq foydalanish zarurdir. O‘ylaymanki, iqlim o‘zgarishi muammolariga qarshi kurashish uchun har bir inson o‘z hissasini qo‘shishi kerak. Bu borada tabiatda zarar yetkazmaydigan omillardan foydalanish muhimdir. Asosan, ko‘plab davlatlarga va shu jumladan O‘zbekistonga ham mashinasiz haftasiga 1 kun e‘lon qilinishi kerak chunki bu sanoat tomonidan chiqariladigan ifloslanish miqdorini kamaytiradi. Bu esa havo sifatini yaxshilashga yordam beradi. Shuningdek, iqlim o‘zgarishlari va atrof-muhitni himoya qilish uchun yaxshi chora hisoblanadi.

IMPLEMENTATION OF GAMIFICATION TECHNIQUES FOR ENHANCING LANGUAGE SKILLS

Iqbol Isroil qizi Rakhmatova

*3rd –year-Student of Tourism faculty,
Chirchik state pedagogical university*

Abstract: *In recent years, in the field of education, great attention has been paid to the search for innovative methods to actively involve students in classes and increase their motivation to learn. One particularly effective approach to language learning is gamification, which involves incorporating game elements into the learning process. This approach not only increases students’ interest in learning, but also helps reinforce knowledge and makes lessons more fun and enjoyable. Gamification uses various game mechanics—such as points, rewards, rankings, and challenges—to encourage participation. creates a dynamic learning environment that encourages and fosters a sense of achievement. The main benefits of gamification include increasing motivation, encouraging student engagement, and facilitating the learning process through play. By turning traditional learning into an interactive experience, gamification can significantly increase students’ willingness to participate in the learning process and invest in their own knowledge. ‘aimed at learning, specifically focusing on listening,*